

незаконних дій з документами на переказ, платіжними картами та іншими засобами доступу до банківських рахунків.

Список використаних джерел

1. Про платіжні системи і переказ коштів в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. - 2012. - № 29. - Ст. 137.

2. Панов М. М. Кримінальна відповідальність за незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків : Монографія / наук. ред. д-р юрид. наук, проф., акад. АПрН України В. І. Борисов. - Х. : Право, 2009. - 184 с.

Віщук В.М., слухач 2-го курсу факультету
№ 1 навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних
наук, доцент *Семенюк О.О.*

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРИМУШУВАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ЧИ НЕВИКОНАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Правовідносини - це врегульовані норми права суспільні відносини, які виникають у різних сферах життя суспільства (навчання, економіці, політиці, науці та ін.). Відповідно до цього, поряд із знаннями про зміст суспільних відносин, людина потребує відповідного досвіду у сфері їх правового регулювання, зокрема і цивільно-правового. Однією із складових цивільно-правових відносин є цивільно-правові зобов'язання, які забезпечені кримінально-правовою охороною в ст. 355 Кримінального кодексу України [1] (далі - КК України) Примушування до виконання чи не виконання цивільно-правових зобов'язань.

Однак, передбачений в ст. 355 КК України захист викликає окремі зауваження. Так, в диспозиції ст. 355 КК України, законодавець поряд з насильством на потерпілим або

його близькими родичами, як способу вчинення злочину визначив також і два види погроз: пошкодженням чи знищенням майна; насильства над потерпілим або близькими йому особами. Таке визначення погрози, як способу вчинення злочину дещо звужує зміст кримінально-правової охорони ст. 355 КК України.

Останнім часом набувають поширення і інші способи, які мають на меті здатні примусити особу до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань. До таких дій можна віднести: багаторазові дзвінки в нічний час з нагадуванням про цивільно-правові зобов'язання особи; надсилання кореспонденції з погрозами без вказівки на відправника такої кореспонденції; завуальовані погрози та постійні нагадування через третіх осіб та ін.

Досить часто дієвим способом примусу до виконання чи не виконання цивільно-правових зобов'язань є погрози щодо розголошення відомостей про особу, які вона бажає зберегти в таємниці. При цьому, така погроза також може вчинятися через нічні телефонні дзвінки, надсилання кореспонденції або повідомлення через третіх осіб.

Суб'єктами такої діяльності є колекторські фірми або угруповання, своєрідних організацій, які спеціалізуються на поверненні боргів. Як показує практика, користуючись відсутністю відповідальності за перераховані вище способи примусу до виконання чи не виконання цивільно-правових зобов'язань діяння, вчинення таких дій здатне спричинити або поставити під загрозу спричинення істотної шкоди правам і законним інтересам потерпілих або його близьких родичів.

Тому, на нашу думку, з метою вдосконалення кримінально-правової охорони ст. 355 КК України можливо потрібно розширити в її диспозиції перелік способів примушування до виконання чи не виконання цивільно-правових зобов'язань. Зокрема, поряд з погрозою насильства на потерпілим або його близькими родичами, знищення чи пошкодження майна передбачити відповідальність за розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці. При цьому такі дії повинні вчинятися за відсутності ознак вимагання.

Під відомостями, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці, слід розуміти такі дійсні чи вигадані про них, їхні дії та дії, вчинені щодо них, розголошення яких з будь-яких міркувань є для них небажаним. Це можуть бути як відомості, які ганьблять потерпілого чи його близьких родичів (наприклад повідомлення про непорядні вчинки), так і відомості, які не принижують особу (зокрема, повідомлення про якусь хворобу) або їх розголошення є суспільно-корисним (інформація про вчинений злочин або правопорушення) [1, с. 516].

Слід зазначити, що погроза розголосити такі відомості повинна примусити потерпілого до виконання чи не виконання відповідного цивільно-правового зобов'язання. Така пропозиція розширить зміст диспозиції ст. 355 КК України, а відповідно і кримінально-правову охорону цивільно-правових зобов'язань.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України [текст] чинне законодавство України зі змінами та доповненнями станом на 13 лютого 2013 р.: (відповідає офіційному текстові) - К. : Центр учбової літератури, 2013. - 156 с.
2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. - 7-ме вид., переробл. та допов. - К. : Юридична думка, 2010. - 1288 с.